

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання розрахункового завдання з дисципліни

«ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК -1»

*(для студентів 3 курсу заочної форми навчання
напряму підготовки 6.030509 Облік і аудит)*

Харків
ХНУМГ
2014

Методичні вказівки до виконання розрахункового завдання з дисципліни «Фінансовий облік-1» (для студентів 3 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.030509 “Облік і аудит”) / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. : Н. І. Гордієнко. – Х.: ХНУМГ, 2014. – 27 с.

Укладачі: канд. екон. наук, професор Н. І. Гордієнко,
О. В. Шкурко

Рецензент : д-р екон. наук, професор Т. В. Момот

*Рекомендовано кафедрою фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту,
протокол № 8 від 21.03.2014 р.*

1. МЕТА КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота з дисципліни «Фінансовий облік – 1» ставить за мету:

- систематизацію теоретичних знань з фінансового обліку активів підприємства;

- формування вмінь застосування теоретичних знань при вирішенні практичних завдань фінансового обліку активів.

2. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Номер варіанту контрольної роботи відповідає сумі двох останніх цифр у заліковій книжці студента.

Виконання завдання контрольної роботи включає наступні етапи:

- 1) розрахунок відсутніх даних;
- 2) заповнення журналу господарських операцій;
- 3) розрахунок оборотів по рахунках;
- 4) заповнення оборотно сальдової відомості.

На підставі вихідних даних, що наведені у табл. 1-6 необхідно:

а) провести розрахунок та відобразити в обліку:

- ✓ вартість матеріалів, які використані у виробничих цілях;
- ✓ наслідки виявлення нестачі матеріалів;
- ✓ вартість ТЗВ, які припадають на вибулі матеріали;
- ✓ резерв сумнівних боргів;
- ✓ первинну вартість основних засобів;
- ✓ суму амортизації основних засобів;
- ✓ суму переоцінки об'єкту основних засобів;
- ✓ продаж основних засобів;
- ✓ нарахування заробітної плати працівникам відповідно до штатного розкладу і первинних документів;
- ✓ собівартість реалізованої готової продукції;
- ✓ чистий дохід від реалізації продукції;
- ✓ вартість довгострокових і поточних фінансових інвестицій.

б) заповнити журнал господарських операцій та оборотно-сальдову відомість підприємства за перший квартал 20XX року.

3. ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Вихідні дані для виконання контрольної роботи складаються з варіанту облікової політики та додаткових даних, що наведені у вихідних таблицях.

3.1. Заповнення журналу господарських операцій.

Журнал господарських операцій заповнюється за формою, яка наведеною нижче.

ЖУРНАЛ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

№	Дата	Зміст господарської операції	Д-т	К-т	Сума
1	2	3	4	5	6
1	10.01	Отримані матеріали від постачальника «Х» (вказати кількість відповідно до варіанту)			
2	10.01	Отримані транспортні послуги від транспортної фірми «ХХ»			
3	14.01	Списані матеріали на монтаж основного засобу (верстат) (вказати кількість відповідно до варіанту)			
4	30.01	Нарахована заробітна плата робітникам, зайнятим монтажем верстата			
5	30.01	Нарахована заробітна плата робітникам, зайнятим добудовою магазину			
6	30.01	Нарахований єдиний соціальний внесок на заробітну плату робітників, що зайняті монтажем верстату			
7	30.01	Утримано із заробітної плати єдиний соціальний внесок			
8	30.01	Утримано податок з доходів фізичних осіб			
9	30.01	Отримані послуги від Фірми «ХХХ» по налагодженню верстата			
10	30.01	Введено в експлуатацію об'єкт основних засобів, який використовується у виробничих цілях по первісній вартості (верстат)			
11	30.01	Нарахована амортизація по об'єктах основних засобів за січень: а) виробничого призначення б) загальновиробничого призначення в) адміністративного призначення			
12	02.02	Завершено реконструкцію будівлі, яка введена в експлуатацію (магазин)			
13	30.01	Отримано передплату від продажу основних засобів з ПДВ			3600 (для всіх варіантів)
14	15.02	Відображено продаж об'єкту основних засобів			

1	2	3	4	5	6
15	28.02	Нарахована амортизація по об'єктах основних засобів за лютий: а) виробничого призначення б) загальновиробничого призначення в) адміністративного призначення			
16	01.03	Проведено переоцінку об'єктів основних засобів виробничого призначення а) збільшення вартості основного засобу на суму дооцінки зносу б) збільшення вартості основного засобу на суму дооцінки первісної вартості в) зменшення вартості основного засобу на суму уцінки зносу г) зменшення вартості основного засобу на суму уцінки залишкової вартості			
17	15.03	Ліквідований об'єкт основних засобів			
18	15.03	Оприбутковані деталі від ліквідації основних засобів			
19	18.03	Реалізовано готову продукцію дочірньому підприємству. Підприємство володіє часткою 50 % у статутному капіталі дочірнього підприємства.			
19 а	25.03	Дочірнє підприємство реалізувало готову продукцію іншим підприємствам			
20	30.03	Нарахована амортизація по об'єктах основних засобів за березень: а) виробничого призначення б) загальновиробничого призначення в) адміністративного призначення			
21	30.03	Відображено вартість передплачених періодичних видань, які використовуються у господарській діяльності за 1 квартал			
22	30.03	Відвантажена готова продукція у кількості відповідно до варіанту			
23	30.03	Відображено нестачу матеріалів у поточному місяці, грн.			
24	30.03	Нарахована заробітна плата працівників: - основного виробництва; - АУП			
		Нарахований єдиний соціальний внесок на заробітну плату працівників			
		Нарахований податок з доходів фізичних осіб			
		Нараховане утримання з заробітної плати єдиного соціального внеску			
25	30.03	Придбана частка (10 %) у статутному капіталі підприємства, яке не є пов'язаною стороною, шляхом передачі довгострокового векселя (вартість векселю див. табл. 1 рах. 182)			

1	2	3	4	5	6
26	30.03	Придбання акцій, які вільно котуються на ринку (менше 5% участі, непов'язана сторона) з метою перепродажу за рахунок грошових коштів			
27	30.03	Списано загальновиробничі, адміністративні витрати і витрати на збут на фінансовий результат (закриття рахунків 9 класу)			
28	30.03	Списано доходи на фінансовий результат (закриття рахунків 7 класу)			
29	30.03	Скориговано резерв сумнівних боргів			
30	31.03	Визначено фінансовий результат			

При заповненні журналу господарських операцій студенту необхідно проставити розраховані й/або наведені у вихідних даних суми по відповідним операціям (за даними вихідних табл. 1 – 6)

ВИХІДНІ ТАБЛИЦІ:

Таблиця 1 – Залишки на рахунках бухгалтерського обліку на початок кварталу

Сальдо по рахунках на початок кварталу	Сума (грн)					
	Варіанти					
	1,8, 13	2,9,10	3,4,14	5,6,16	7,18, 17	11,12, 15
Рахунок 103						
- будівля магазину	100000	102000	110000	125000	146000	178000
- будівля виробничого цеху	100000	81455	32455	38400	140000	151451
- адміністративна будівля	140000	35000	38400	44510	50000	38400
Рахунок 131						
- будівля магазину	50000	42000	60000	65000	75000	80000
- будівля виробничого цеху	28000	35000	20000	26000	60000	62000
- адміністративна будівля	3400	3000	3200	4500	5000	8400
Рахунок 201						
- матеріал А – (к-кість/сума)	10/3800	20/9000	20/9000	35/18600	10/3800	40/19200
- матеріал Б – (к-кість/сума)	20/9000	10/3800	40/19200	10/6800	40/15200	20/9000
- матеріал В - (к-кість/сума)	40/19200	35/18600	10/6800	20/8000	35/18600	10/6800
- матеріал Г - (к-кість/сума)	35/18600	40/12200	35/18600	40/15200	20/8000	35/17600
Рахунок 201-10 (ТЗВ по матеріалам)	5000	2000	2500	4000	3500	3000
Рахунок 151 (будівля магазину)	35000	40000	45000	60000	55000	50000
Рахунок 152 (прес)	80000	70000	75000	84000	85000	70000
Дебіторська заборгованість за відвантажену продукцію 361 рахунок	250000	300000	350000	400000	450000	500000
Рахунок 31	120000	200000	250000	300000	350000	400000
Рахунок 39	400	450	600	580	500	470
Рахунок 182	2000	2600	3000	1900	2300	3200
Рахунок 26	650000	700000	400000	560000	600000	520000
Рахунок 40	визначити самостійно					

* Залишки по матеріалу наведені у послідовності його надходження на підприємство

Таблиця 2 – Вихідні дані для відображення в обліку операцій з основними засобами та запасами

Показник	Варіанти					
	1,7,13	2,8,14	3,9,15	4,10,16	5,11,17	6,12,18
1. Корисний строк експлуатації основних засобів, що обліковуються на рахунку 103 (років). Метод нарахування амортизації – прямолінійний	40	45	50	55	60	65
2. Фактичний строк експлуатації магазину (років) на початок звітнього періоду	21	22	23	24	25	26
3. Справедлива вартість будівлі виробничого цеху на 01.03.2013р., грн.	50000	55000	65000	75000	80000	85000
4. Корисний строк експлуатації основних засобів, які обліковуються на рахунку 104 (років)	5	6	7	8	9	10
5. Метод нарахування амортизації основних засобів, які обліковуються на рахунку 104:	Кумулятивний		Прискореного зменшення залишкової вартості		Зменшення залишкової вартості	
6. Метод оцінки вибуття запасів	Розрахувати методами <i>FIFO</i> і середньозваженої вартості і використовувати менший результат					
7. Ставка Єдиного соціального внеску	40%					

Таблиця 3 – Вихідні дані для заповнення журналу господарських операцій

Номер господарської операції (відповідно до журналу господарських операцій)	2	Сума (грн)					
		Варіанти					
		2,3,10	4,12,13	5,16,14	1,9,18	7,15,17	8,6,3
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Вартість з ПДВ	72000	84000	66000	78000	54000	60000
1	Кількість отриманих матеріалів	160	180	150	170	130	140
2	Загальна сума з ПДВ	6000	5400	5700	6300	6900	6600
3	Кількість відпущених матеріалів матеріалів матеріалів	225	245	215	235	195	205
4		10000 * Ki					
5		4000	3500	4500	5000	2500	3000
9	сума з ПДВ	32600	29200	13300	42520	27800	31255
14	Вартість проданого об'єкту основних засобів: первинна вартість	3455	3450	3455	3460	3465	3470
	Знос	200	210	220	230	240	250

1	2	3	4	5	6	7	8
17	Ліквідований об'єкт основних засобів: первинна вартість знос	3000 1000	3100 1100	3200 1200	3300 1300	3400 1400	3500 1500
18	Оприбутковані на склад деталі від ліквідації об'єкту основних засобів	1000	1200	1300	1400	1250	1150
19	Реалізовано готову продукцію дочірньому підприємству. Підприємство володіє часткою 50 % у статутному капіталі дочірнього підприємства: Вартість реалізованої продукції з ПДВ Собівартість реалізованої продукції	12000 8500	12600 9000	18000 14000	6000 4000	9000 6000	7200 5000
20	Вартість передплачених періодичних видань, які використовуються у господарській діяльності	100	250	300	200	150	180
22	Відвантажена готова продукція у кількості відповідно до варіанту, тис.шт	1000	1100	1200	1300	1400	1500
23	Виявлено нестачу матеріалів у поточному місяці, грн. Винна особа виявлена у варіантах 1,3,5,7,9,11,13,15,17, а у варіантах 2,4,6,8,10,12,14,16,18 — не виявлена	1000	1010	1020	1030	1040	1050
24	Нарахована заробітна плата працівників основного виробництва та АПУ	(табл. 5-6 Додаткова інформація)					
26	Придбання акцій, які вільно котуються на ринку (менше 5% участі, непов'язана сторона) з метою перепродажу за рахунок грошових коштів	1600	1620	1500	4500	2000	1800

Довідкова інформація:

Кі - індивідуальний коефіцієнт студента - 1,ZZZ,
де ZZZ три останні цифри залікової книжки

Таблиця 4 – Калькуляція витрат на виробництво одиниці продукції за варіантами (грн)

Варіант	1,11	2,12	3,13	4, 14	5,15	6,16	7,17	8,18	9,10
Матеріальні витрати	25	22,5	22	18	15,75	13,50	11,25	9	27
Витрати на оплату праці	11	10	9	8	7	6	5	4	12
Амортизація	5,5	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	6
Соц. заходи	5,5	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	6
Інші операційні витрати	8	7,5	5	6	5,25	4,5	3,75	3	9
Разом:	55	50	45	40	35	30	25	20	60
Адміністративні витрати	15%								
Витрати на збут	17%								

Ціна реалізованої продукції розраховується виходячи з рентабельності продукції - 10%, ПДВ – 20%

Таблиця 5 – Заробітна плата АУП відповідно за штатним розкладом

	Директор	Заст. директора	Головний бухгалтер	Бухгалтер	Касир	Відділ маркетингу	Зав. складу	Прибиральниця
Оклад, грн.	4500	4450	4450	2500	1950	2300	2250	1380
Варіант	Кількість, чол.							
1	1	2	1	2	1	3	1	1
2	1	1	1	1	1	2	2	1
3	1	2	1	2	1	3	1	1
4	1	1	1	1	1	2	2	1
5	1	2	1	2	1	3	1	1
6	1	1	1	1	1	2	2	1
7	1	2	1	2	1	3	1	1
8	1	1	1	1	1	2	2	1
9	1	2	1	2	1	3	1	1
10	1	1	1	1	1	2	2	1
11	1	2	1	2	1	3	1	1
12	1	1	1	1	1	2	2	1
13	1	2	1	2	1	3	1	1
14	1	1	1	1	1	2	2	1
15	1	2	1	2	1	3	1	1
16	1	1	1	1	1	2	2	1
17	1	2	1	2	1	3	1	1
18	1	1	1	1	1	2	2	1

Таблиця 6 – Заробітна плата робітників основного виробництва

Варіант	Заробітна плата робітників основного виробництва (грн)								
	3140	3149	3150	3250	3260	3270	3280	3290	3320
1	3	2	1	3	5	5	6	7	8
2	2	2	2	2	6	6	7	7	8
3	1	1	2	5	6	7	8		9
4	2	2	3	4	4	5	5	6	6
5	3	2	2	4	6	7	8	4	5
6	2	2	3	3	7	7	6	9	4
7	1	2	2	4	4	5	5	8	8
8	2	1	1	3	2	4	8	8	9
9	3	2	4	3	5	6	7	5	3
10	2	3	3	4	5	8	8	9	7
11	3	4	3	2	5	5	6	5	9
12	2	2	4	2	8	5	9	6	5
13	1	4	1	6	1	7	7	9	9
14	2	3	2	3	3	11	5	6	5
15	3	2	1	4	4	7	9	7	8
16	4	1	3	1	7	8	9	4	5
17	1	4	1	6	5	7	6	8	9
18	2	3	2	3	8	9	4	5	5

Розрахунок Єдиного соціального внеску проводиться шляхом множення розміру нарахованої заробітної плати на відповідні діючі нормативи й розподілом на 100%:

- відрахування на заробітну плату – відповідно до нормативу, зазначеного в таблиці 1;
- утримання із заробітної плати в розмірі 3,6% із заробітної плати.

Податок з доходів фізичних осіб (ПДФО) розраховується, для цілей розрахункової роботи, із загальної суми нарахованої заробітної плати за мінусом утриманого Єдиного соціального внеску. Ставка ПДФО – 15%.

Якщо на момент одержання завдання ставки єдиного соціального внеску й ПДФО змінилися, то при виконанні роботи необхідно використовувати ставки, згідно з діючим законодавством.

3.2. Облікова політика підприємства за варіантами завдання:

Облікова політика - це сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності (ст. 1 Закону від 16.07.99 р. N 996-XIV "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", далі - Закон N 996). Мета її прийняття - закріпити вибір найбільш оптимального для підприємства варіанта ведення обліку з декількох установлених у П(с)БО (або МСФЗ, якщо підприємство їх застосовує).

1. Ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності здійснювати відповідно до норм національних П(с)БО. Норми МСФЗ не застосовувати.

2. Для визнання об'єктів необоротними активами, визначення дати їх уведення в експлуатацію, строку корисного використання (у т.ч. за об'єктами, отриманими у фінансову оренду) і ліквідаційної вартості створити постійно діючу виробничу комісію.

Примітка. строк корисного використання повинен установлюватися комісією з урахуванням факторів, викладених у пп. 145.1.3 ПК, не менше мінімального строку, передбаченого податковим законодавством (п. 145.1 і пп. 145,1.1 ПК) для основних засобів і нематеріальних активів відповідної групи.

3. Визнавати основними засобами (далі - ОЗ) матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання яких перевищує один рік, а вартість перевищує 2 500 грн.

Примітка. Вартісний критерій визнання активу малоцінним необоротним матеріальним активом (далі - МНМА) установлюється підприємством самостійно (пп. 5.2.7 П(С)БО 7). Проте з метою зближення бухгалтерського і податкового обліку рекомендуємо встановити його з 01.01.12 р. на рівні 2 500 грн., тобто на рівні вартісного критерію віднесення матеріальних цінностей до ОЗ у податковому обліку (пп. 14.1.138 ПК). Даний критерій застосовується тільки в момент зарахування об'єктів на баланс.

4. Установити методи нарахування амортизації ОЗ (у т. ч. отриманих на умовах фінансової оренди) згідно з таким переліком:

- будівлі, споруди, передавальні пристрої будь-якого призначення - прямолінійний метод;
- машини та обладнання, безпосередньо використане для виробництва продукції - виробничий метод;
- машини та обладнання загальновиробничого, адміністративного, збутового та іншого призначення - метод зменшення залишкової вартості;
- транспортні засоби - метод прискореного зменшення залишкової вартості;
- інші основні засоби, інші необоротні матеріальні активи - прямолінійний метод.

Примітка. Амортизація в податковому обліку повинна нараховуватися тим же методом, який закріплено в наказі про облікову політику (пп. 145.1.9 ПК). Тому при виборі методу амортизації потрібно враховувати обмеження, передбачені в пп. 145.1.5 ПК.

1) П(с)БО 7 «Основні засоби», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000р. № 92, дозволені такі методи нарахування амортизації:

Прямолінійний — являє собою визначення річної суми амортизації шляхом розподілу вартості об'єкта на термін його корисного використання.

Приклад: *Первинна вартість = 20 000 грн,
Ліквідаційна вартість = 2000 грн,
Розрахований термін експлуатації — 4 роки.*

$A_0 = (20000 - 2000)/4 = 4500$ грн. щорічно.

Метод зменшуваного залишку — річну суму амортизації визначають шляхом множення річного відсотка амортизації на залишкову вартість об'єкта:

$N_a = 1 - \sqrt[n]{(ліквідаційна\ вартість/первинна\ вартість)} = 1 - \sqrt[n]{(2000/20000)}$,

де N_a — річна норма амортизації;

n — роки.

Приклад: Розрахунок амортизації, зносу та балансової вартості при застосуванні методу зменшуваного залишку, грн

Рік	Розрахунки	A_0	Знос	Балансова вартість
1	$18000 * 0,44$	7920	7920	10080
2	$18000 * 0,44$	7920	15840	2160
3		2160	18000	0

Прискорений метод нарахування амортизації — відрізняється від прямолінійного тим, що нараховується амортизація на залишкову вартість об'єкта, при цьому сума амортизації збільшується на 2:

$A_0 = 2 * N_a * \text{Балансову вартість}$.

Приклад: *Первинна вартість — 20 000 грн,
Термін експлуатації — 4 роки,
Ліквідаційна вартість — 2000 грн.*

Розрахунок амортизації, зносу та балансової вартості при застосуванні прискореного методу амортизації, грн

Рік	Розрахунки	A_0	Знос	Балансова вартість
1	$2 * 0,25 * 20000$	1000	10000	10000
2	$2 * 0,25 * 10000$	5000	15000	5000
3	$2 * 0,25 * 5000$	2500	17500	2500
4	$20000 - 2000 - 17500$	500	18000	0

На — річна норма амортизації, розрахована при прямолінійному методі амортизації.

Метод суми чисел (кумулятивний) метод — метод, за яким річну суму амортизації визначають як добуток вартості, що амортизується на кумулятивний коефіцієнт. Кумулятивний коефіцієнт розраховується розподілом кількості років, що залишаються до кінця терміну використання об'єкта, на суму числа років його корисного використання.

Приклад:

Термін експлуатації об'єкта — 4 роки,

Первинна вартість — 20000 грн

$A_0 = (\text{Термін експлуатації} / \text{Сума чисел років}) \times \text{Первинна вартість об'єкта.}$

Розрахунок кумулятивного коефіцієнта:

$$\text{До1} = 4 / (1+2+3+4) = 0,4,$$

$$\text{До2} = 3 / (1+2+3+4) = 0,3,$$

$$\text{До3} = 2 / (1+2+3+4) = 0,2,$$

$$\text{До4} = 1 / (1+2+3+4) = 0,1.$$

Розрахунок амортизації, зносу та балансової вартості при застосуванні кумулятивного методу амортизації, грн

Рік	Розрахунки	A_0	Знос	Балансова вартість
1	$4 / (1+2+3+4) \times 20000$	8000	8000	12000
2	$3 / (1+2+3+4) \times 20000$	6000	14000	6000
3	$2 / (1+2+3+4) \times 20000$	4000	18000	2000
4	$1 / (1+2+3+4) \times 20000$	2000	20000	0

Виробничий метод — полягає в розрахунку місячної суми амортизації як добуток фактичного місячного обсягу продукції і виробничої ставки амортизації. Виробничу ставку амортизації розраховують розподілом вартості, що амортизується, на загальний обсяг продукції (робіт, послуг), який підприємство очікує виконати за допомогою об'єкта основних засобів.

$A_0 = \text{Фактичний обсяг виробництва продукції за місяць} * (\text{залишкова вартість об'єкта основних засобів} / \text{обсяг виробництва})$

Приклад: *Первинна вартість = 20000 грн,*

Ліквідаційна вартість = 2000 грн,

Обсяг виробництва = 200000 грн,

Обсяг виробництва за період:

1 місяць = 50000 грн,

2 місяць = 80000 грн,

3 місяць = 50000 грн,

4 місяць = 20000 грн.

$A_0 = 50000 * (20000 - 2000) / 200000 = 4500$ грн.

Розрахунок амортизації, зносу та балансової вартості при застосуванні виробничого методу амортизації, грн

Рік	Розрахунки	A ₀	Знос	Балансова вартість
1	$50000 * (20000 - 2000) / 20000$	4500	4500	15500
2	$80000 \times (20000 - 2000) / 200000$	7200	4700	8300
3	$50000 * (20000 - 2000) / 20000$	4500	16200	3800
4	$20000 - 200 - 16200$	1800	1800	0

Нарахування амортизації при використанні виробничого методу припиняється з дати, наступної за датою вибуття об'єкта основних засобів.

Суму нарахованої амортизації підприємства відображають шляхом збільшення суми витрат та зносу основних засобів.

2) Нарахування амортизації починається з місяця, що впливає за місяцем введення основного засобу в експлуатацію;

3) У випадку зміни вартості основного засобу нарахування амортизації проводиться виходячи з вартості, основного засобу, що змінилася, починаючи з місяця наступного за місяцем у якому змінилася вартість основного кошту;

4) У бухгалтерському обліку нарахування амортизації відноситься на відповідні статті витрат діяльності підприємства, залежно від призначення основних засобів – на собівартість продукції, загальновиробничі, адміністративні й збутові видатки й ін.

5. Необоротні матеріальні активи, вартість яких не перевищує 2 500 грн., відносити до МНМА.

6. Амортизацію МНМА нараховувати в розмірі 100 % у першому місяці використання об'єкта (тобто в місяці його введення в експлуатацію).

Примітка. Для МНМА в пп. 145.1.6 ПК передбачено два варіанти нарахування амортизації:

– 50 % амортизованої вартості нараховується в першому місяці використання об'єкта, а останні 50 % - у місяці їх списання;

– 100 % вартості нараховується в першому місяці використання об'єкта.

7. Переоцінку об'єктів ОЗ проводити за умов, передбачених в абзацах першому і другому п. 16 П(С)БО 7, у разі якщо залишкова вартість окремого об'єкта більш ніж на 10 % відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу.

Примітка. У даному випадку 10 % - це критерій суттєвості відхилення залишкової вартості об'єкта ОЗ від справедливої для проведення переоцінки, рекомендований у листі Мінфіну від 29.07.03 р. N 04230-04108. Він може бути встановлений у будь-якому розмірі на розсуд підприємства. Також зазначимо, що для переоцінки ОЗ з метою бухгалтерського обліку підприємство повинне залучити професійного оцінювача (ст. 7 Закону від 12.07.01 р. N 2658-ІІ "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні").

Індекс переоцінки визначається шляхом розподілу справедливої вартості переоцінюваного об'єкта основних засобів на його залишкову вартість.

Індекс переоцінки визначається по формулі:

$$I_{п} = C_{с}/O_{с},$$

де $I_{п}$ — індекс переоцінки (у частках);

$C_{с}$, — справедлива вартість об'єкта основних засобів, що підлягає переоцінці (грн);

$O_{с}$ — залишкова вартість об'єкта основних коштів, що підлягає переоцінці (грн).

Переоцінка основних коштів здійснюється шляхом множення первісної вартості об'єкта основних коштів і суми нарахованого зношування на індекс переоцінки.

Відбиття в бухгалтерському обліку результатів переоцінки вартості основних засобів залежить від результатів попередніх переоцінок. Якщо переоцінка вартості даного об'єкта основних засобів здійснюється вперше, то в бухгалтерському обліку її результати будуть відбиті в такий спосіб:

— сума дооцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів включається до складу капіталу у дооцінках;

Приклад: На балансі підприємства значиться об'єкт основних засобів:

— первісна вартість — 3000 грн;

— сума нарахованої амортизації (з урахуванням амортизації за місяць, коли проводиться переоцінка) — 500 грн;

— залишкова вартість — 2500 грн.

Справедлива вартість об'єкта становить 4000 грн. У зв'язку із цим ухвалене рішення про переоцінку вартості об'єкта основних засобів. По даному об'єкту проведена переоцінка є першою переоцінкою.

Розрахований індекс переоцінки: $4000 / 2500 = 1,6$.

Застосовуючи індекс переоцінки, розрачується переоцінені первісна вартість і суму зношування:

— первісна вартість: $3000 \times 1,6 = 4800$ грн;

— нараховане зношування: $500 \times 1,6 = 800$ грн.

Сума дооцінки первісної вартості склала 1800 грн. ($4800 - 3000$).

Сума дооцінки нарахованого зношування склала 300 грн. ($800 - 500$).

Залишкова вартість об'єкта основних коштів збільшилася на 1500 грн. ($1800 - 300$). Сума збільшення залишкової вартості ставиться на збільшення капіталу у дооцінках.

— сума уцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів включається до складу витрат періоду.

Приклад: На балансі підприємства значиться об'єкт основних коштів:

— первісна вартість — 3000 грн.;

— сума нарахованої амортизації (з урахуванням амортизації за місяць, коли проводиться переоцінка) — 500 грн;

— залишкова вартість — 2500 грн.

Справедлива вартість об'єкта становить 1650 грн. Ухвалене рішення про зменшення первісної вартості основного засобу й суми нарахованого зношування. По даному об'єкту основних засобів проведена переоцінка є першою.

Розрахований індекс переоцінки: $1650 / 2500 = 0,66$.

Застосовуючи індекс переоцінки, розрачуємо переоцінені первісну вартість і суму зношування:

— первісна вартість: $3000 \times 0,66 = 1980$ грн;

— нараховане зношування: $500 \times 0,66 = 330$ грн.

Сума уцінки первісної вартості склала 1020 грн ($3000 - 1980$).

Сума уцінки нарахованого зношування склала 170 грн ($500 - 330$).

Залишкова вартість об'єкта основних засобів зменшилася на 850 грн. ($1020 - 170$). Тому що даний об'єкт основних засобів переоцінюється вперше, сума, на яку поменшалася залишкова вартість, ставиться на витрати періоду в повному обсязі.

8. Перевищення сум попередніх дооцінок об'єкта ОЗ над сумою попередніх уцінок залишкової вартості такого об'єкта включати до складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням капіталу у дооцінках при вибутті такого об'єкта.

Примітка. У п. 21 П(с)БО 7 передбачена альтернативна можливість відносити таке перевищення до нерозподіленого прибутку поступово в сумі, пропорційній нарахуванню амортизації переоціненого об'єкта ОЗ. При цьому можна передбачити будь-яку періодичність такого віднесення: щомісячно (на останнє число місяця), щоквартально (на останнє число кварталу) або щорічно (на 31 грудня звітного року) і закріпити таку періодичність у наказі про облікову політику.

9. Первісну (переоцінену) вартість ОЗ збільшувати на суму витрат, пов'язаних із поліпшенням і ремонтом об'єкта, визначену у встановленому податковим законодавством порядку. Суму витрат на ремонти та поліпшення, яка відповідно до податкового законодавства була визнана податковими витратами, відносити до складу витрат періоду.

Примітка. Такий варіант обліку ремонтних витрат починаючи з 22.04.11 р. передбачено в п. 14 П(с)БО 7. Підприємство може вибрати або цей варіант (для зближення податкового та бухгалтерського обліку), або класичний бухгалтерський варіант обліку ремонтних витрат - п. 14,15 П(с)БО 7 (вартість ремонту, що не приводить до збільшення майбутніх економічних вигід - на витрати періоду, а вартість поліпшення об'єкта, при якому майбутні економічні вигоди збільшуються, - на збільшення первісної вартості об'єкта ОЗ).

10. Здійснювати нарахування амортизації нематеріальних активів прямолінійним методом.

Примітка. Для нематеріальних активів (далі - НМА) дозволено застосовувати будь-який із методів амортизації, передбачений для ОЗ (пп. 145.1.1 ПК, п. 27 П(с)БО 8). Але якщо умови отримання майбутніх економічних вигід визначити неможливо, то амортизація нараховується за прямолінійним методом.

11. Переоцінку НМА проводити, якщо залишкова вартість окремого об'єкта більш ніж на 10% відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу.

12. Перевищення сум попередніх дооцінок об'єкта НМА над сумою попередніх уцінок залишкової вартості такого об'єкта включати до складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням додаткового капіталу при

вибутті такого об'єкта.

13. Неподільний об'єкт нерухомості, більше 50 % загальної площі якого передано в операційну оренду, визначати як інвестиційну нерухомість (далі - ІН). Порядок оцінки об'єктів ІН (за первісною або за справедливою вартістю), строк корисного використання об'єктів ІН, що оцінюються за первісною вартістю, а також метод визначення справедливої вартості для ІН, що оцінюються за справедливою вартістю, визначати за кожним об'єктом ІН комісією. Амортизацію об'єктів ІН, що оцінюються за первісною вартістю, здійснювати за прямолінійним методом.

Примітка. До методів визначення справедливої вартості ІН відносяться оцінка за цінами активного ринку, а в разі його відсутності - за останньою ринковою ціною операцій із такими активами, за поточними ринковими цінами на нерухомість, відкоригованими з урахуванням індивідуальних характеристик оцінюваної ІН, а також за додатковими показниками, які характеризують рівень цін на нерухомість (п. 19,20 П(с)БО 32 "Інвестиційна нерухомість").

14. Одиницею бухгалтерського обліку запасів уважати їх найменування.

Примітка. Альтернативним варіантом обліку є група однорідних запасів.

15. Облік транспортно-заготівельних витрат (далі - ТЗВ), пов'язаних із придбанням запасів, вести окремо на субрахунках 201 (за виробничими запасами) і 289 (за товарами) і списувати щомісячно на витрати за середнім відсотком ТЗВ пропорційно до суми вибулих запасів.

Примітка. Альтернативним варіантом обліку ТЗВ є їх віднесення на вартість тих запасів, у зв'язку із придбанням яких вони понесені, безпосередньо при їх оприбуткуванні.

16. Використовувати такі методи оцінки вибуття запасів:

- за середньозваженою собівартістю - при вибутті запасів у виробництво. Середньозважену собівартість визначати за місяць у порядку, указаному в п. 18 П(с)БО 9 "Запаси";
- ціною продажу - при реалізації товарів у роздрібній торгівлі;
- нормативними затратами - при вибутті незавершеного виробництва і готової продукції з подальшим коригуванням оцінки до фактичної виробничої собівартості;
- методом *FIFO* - при іншому вибутті.

У розрахунковій роботі розрахунок проводиться обома способами: (середньозваженої собівартості та методу *FIFO*) й у журналі господарських

операцій відображається результат того розрахунку, по якому отримані найменші витрати матеріалів.

Примітка. Оцінка по середньозваженій собівартості проводиться по кожній одиниці запасів розподілом сумарної вартості залишку таких запасів на початок звітної періоду й вартості, отриманих у звітному періоді запасів на сумарну кількість запасів на початок звітної періоду й отриманих у звітному періоді запасів.

При оцінці по методу *FIFO* що запаси використовуються в тій послідовності, у якій вони надходили на підприємство (відбиті в бухгалтерському обліку), тобто запаси, першими, що відпускаються в проведення, оцінюються за собівартістю перших за часом вступу запасів. При цьому вартість залишку запасів на кінець звітної періоду визначається за собівартістю останніх за часом вступу запасів.

Альтернативним варіантом визначення середньозваженої собівартості є її розрахунок на дату кожної операції вибуття в порядку, передбаченому п. 19 П(с)БО 9. Окрім вищеназаних методів оцінки вибуття запасів є ще метод ідентифікаційної собівартості одиниці запасів (використовується при вибутті унікальних запасів або запасів для виготовлення спецзамовлень).

Приклад: У підприємства на початок періоду значилися наступні запаси:

Рахунок 201 «Сировина й матеріали» (Сальдо за дебетом рахунку):	10/4200,00
- матеріал – (кількість/сума)	20/8000,00
- матеріал – (кількість/сума)	40/18800,00
- матеріал – (кількість/сума)	35/19600,00
- матеріал – (кількість/сума)	35/19600,00
<hr/>	
Усього (кількість/сума)	105/50600,00

Підприємство одержало від постачальника матеріали у кількості 20 ед. на загальну суму із ПДВ 12000 грн. За доставку було нараховано 600 грн, включаючи ПДВ.

У бухгалтерському обліку, для підприємств, що є платниками ПДВ, усі запаси виробничого призначення, а також придбані для створення (будівництва) основних засобів виробничого призначення, прибуткуються на баланс без ПДВ. При цьому вартість транспортування й ін. витрат пов'язаних із придбанням запасів, включається в первісну вартість запасів. Транспортні витрати відображаються або по рахунку обліку відповідних запасів або на окремому рахунку обліку транспортно-заготівельних витрат.

Виходячи з наведених вище даних загальна вартість 20 од. придбаних запасів складе:

$$10000,00 + 500,00 = 10500,00 \text{ грн. Вартість 1 од. складе } 525,00 \text{ грн.}$$

У ході господарської діяльності підприємства використовувало 50 од. запасів на монтаж основних засобів.

Витрати по середньозваженому способу визначається в такий спосіб:

Визначається середньозважена ціна шляхом розподілу загальної суми залишку й вступу запасів на загальну кількість залишку й вступу запасів:

$$(5060,000 + 10500,00)/(105+20) = 488,80 \text{ грн.}$$

Множимо середньозважену ціну на кількість витраченого матеріалу:

$$488,80 \times 50 = 24440,00 \text{ грн.}$$

Одночасно відображаємо витрачення по конкретних видах матеріалів у таблиці обліку матеріалів

Розрахунок вибуття запасів по середньозваженому методу

Найменування запасів	Ціна	Залишок на початок місяця		Надійшло у продовж місяця		Витрачено		Залишок на кінець місяця	
		К-сть	Сума	К-сть	Сума	К-сть	Сума	К-сть	Сума
Матеріал А	420,00	10	4200						
Матеріал Б	400,00	20	8000						
Матеріал В	470,00	40	18800						
Матеріал Г	560,00	35	19600						
Разом залишок		105	50600						
Надійшло:									
Матеріал	525			20	10500				
УСЬОГО		105	50600	20	10500	50	24440	75	36660

Розрахунок видатку по методу FIFO провадимо шляхом списання в першу чергу матеріалів, перших за часом вступу:

$$10 \times 420,00 + 20 \times 400,00 + 20 \times 470,0 = 4200,00 + 8000,00 + 7050,00 = 21600,00$$

Одночасно відображаємо витрачення по конкретних видах матеріалів у таблиці обліку матеріалів.

Розрахунок вибуття запасів по методу *FIFO*

Найменування запасів	Ціна	Залишок на початок місяця		Надійшло на протязі місяця		Витрачено		Залишок на кінець місяця	
		К-сть	Сума	К-сть	Сума	К-сть	Сума	К-сть	Сума
Матеріал А	420	10	4200			10	4200	0	0.00
Матеріал Б	400	20	8000			20	8000	0	0.00
Матеріал В	470	40	18800			20	9400	20	9400
Матеріал Г	560	35	19600					35	19600
Разом залишок		105	50600						
Надійшло:									
Матеріал	525			20	10500			20	10500
УСЬОГО		105	50600	20	10500	50	21600	75	39500

У результаті розрахунків за методом *FIFO* отримані найменші витрати матеріалів – 21600 грн., тому ця сума й буде відображатися в журналі господарських операцій.

17. Резерв сумнівних боргів (далі - РСБ) за дебіторською заборгованістю за реалізовані продукцію, товари, роботи і послуги нараховувати в кінці звітнього року.

Примітка.

У пунктах 8 - 10 П (с) БО 10 описані методи розрахунку суми резерву та коефіцієнта сумнівності. Зокрема, згідно з п. 8 П (С) БО 10 сума резерву розраховується за одним із наступних двох методів:

- Метод застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості;
- Метод застосування коефіцієнта сумнівності;

Зазначимо, що в податковому обліку РСБ фактично не формується, оскільки такий резерв включається до податкових витрат тільки в тому періоді, коли буде списана безнадійна заборгованість у складі суми такої заборгованості (абзац "г" пп. 138.10.6 ПК).

У розрахунковій роботі передбачено використання способу оцінки величини резерву сумнівних боргів, виходячи з питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході на умовах наступної оплати.

При цьому, слід мати на увазі, що:

- базовим періодом для розрахунків пропонують використовувати рік;
- у розрахунках бере участь визнана безнадійна заборгованість;

— підприємство самостійно вибирає період для спостереження.

Приклад: Вихідні дані для розрахунку за методом визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході від реалізації

Рік	Чистий дохід від реалізації продукції, товарів, послуг на умовах наступної оплати	Сума дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, що визнана безнадійною
2011	15 000 000	9 000

Коефіцієнт сумнівності склав: $9\ 000\ \text{грн} : 15\ 000\ 000\ \text{грн} = 0,0006$.

Відрахування на створення резерву сумнівних боргів на 2012 рік складає: $18\ 000\ 000$ (чистий дохід від реалізації) $\times 0,0006 = 10\ 800$ грн.

18. За дебіторською заборгованістю, не пов'язаною з реалізацією продукції і товарів, РСБ не створювати.

19. Обов'язково створювати на дату балансу такі види забезпечень майбутніх витрат і платежів:

– резерв коштів на забезпечення оплати відпусток - у розмірі 10 % нарахованого фонду оплати праці. Отриману суму збільшити на величину єдиного соціального внеску;

– резерв для виконання гарантійних ремонтів - у розмірі 7 % обсягу реалізації товарів у грошовому виразі.

Примітка. Повний перелік забезпечень, які може створювати підприємство, наведено в п. 8 П(с)БО 7 і п. 13 П(с)БО 11. Кожен із видів такого забезпечення визнається тільки за наявності в підприємства необхідних передумов для його формування і використовується тільки для покриття тих витрат, під які він був сформований.

20. Фінансові активи, придбані в результаті систематичних операцій, визнавати на дату укладення контракту.

Примітка. Альтернативним варіантом є їх визнання на дату виконання контракту - п. 15 П(с)БО 13.

21. Витрати, пов'язані з декількома операціями з інструментами власного капіталу, розподіляти між цими операціями, використовуючи як базу розподілу суму операції.

Примітка. Можна вибрати і будь-яку іншу обґрунтовану базу розподілу - наприклад, кількість акцій тощо (п. 27 П(с)БО 13).

22. Дохід від надання послуг визнавати виходячи зі ступеня завершеності операції на дату балансу. Оцінку ступеня завершеності такої операції здійснювати за питомою вагою обсягу послуг, наданих на конкретну дату, у

загальному обсязі послуг, які повинні бути надані згідно з договором. У такому ж порядку визначати ступінь завершеності послуг із довгостроковим циклом виробництва (більше 1 року) для цілей застосування п. 137.3 ПК.

Примітка. У П(с)БО 15 передбачено три методи оцінки ступеня завершеності послуг: окрім вищеназваного це метод визначення питомої ваги понесених витрат у загальній очікуваній сумі витрат і метод вивчення виконаної роботи. У п. 137.3 ПК передбачено тільки два з них (метод вивчення виконаної роботи не застосовується). Саме із цих двох методів і варто зробити вибір для зближення бухгалтерського та податкового обліку за довгостроковими послугами.

23. При калькулюванні виробничої собівартості продукції застосовувати позамовний метод.

Примітка. Можливий варіант - попередільний метод.

24. Установити перелік і склад прямих і загальновиробничих витрат (далі - ЗВВ).

25. За базу розподілу постійних ЗВВ на кожен об'єкт витрат прийняти заробітну плату працівників основного виробництва.

26. Установити розмір добових витрат на відрядження згідно з вимогами пп. 140.1.7 ПК:

– 100 грн. по Україні - незалежно від вартості харчування, указаної в рахунках готелів;

– 80 дол. США на відрядження за кордон.

Примітка. Витрати на відрядженнях, визнані підприємством до відшкодування, відносити на той же вид витрат, куди відносяться інші витрати на утримання підрозділу, у якому числиться відряджений працівник (без урахування мети відрядження). Наприклад, витрати на відрядження директора, пов'язане з укладенням договору на реалізацію продукції, відносити на адміністративні, а не збутові витрати.

27. Для цілей капіталізації фінансових витрат на створення кваліфікаційних активів істотним часом створення активу вважати період більше 3 місяців.

Примітка. Із 01.01.11 р. капіталізація фінансових витрат на створення кваліфікаційних активів для великих і середніх підприємств стала обов'язковою. В обліковій політиці потрібно фіксувати тільки те, який час на створення активу вважати істотним. У п. 1.6 розд. I Методичних рекомендацій, затверджених наказом Мінфіну від 01.11.10 р. N 1300, пропонується вказати

період більше 3-х місяців. Зазначимо, що СМП не капіталізують фінансові витрати і включають їх повністю до витрат періоду. Згідно з пп. 138.10.5 ПК фінансові витрати повністю включаються до складу податкових витрат періоду (окрім тих, що підлягають капіталізації згідно з нормами П(с)БО).

28. Оцінку активів або зобов'язань в операціях пов'язаних сторін здійснювати за методом балансової вартості.

Примітка. У п. 6 П(с)БО 23 наведено 4 методи оцінки активів і зобов'язань в операціях із пов'язаними сторонами. Крім вищезазначеного це методи порівняльної неконтрольованої ціни, ціни перепродажу і "витрати плюс". Порядок їх застосування описано в п. 7-10 П(с)БО 23.

29. Установити пріоритетним господарський вид сегмента. Звітними є такі види господарського сегмента:

- виробництво продукції;
- роздрібна торгівля побутовою технікою.

Примітка. Як пріоритетні можуть бути вибрані географічний виробничий, географічний збутовий або господарський вид сегмента (п. 14 П(С)БО 29).

30. Затвердити такі принципи ціноутворення у внутрішньогосподарських розрахунках між структурними підрозділами при взаємному відпуску матеріальних цінностей:

- готової продукції - за фактичною виробничою собівартістю;
- товарів - за ціною придбання (купівельною вартістю);
- основних засобів - за балансовою вартістю;
- інших матеріальних цінностей - за первісною вартістю придбання (виготовлення).

Відстрочені податкові активи (ВПА) і відстрочені податкові зобов'язання (ВПЗ) визначати станом на 31 грудня звітного року. У проміжній фінансовій звітності відображати їх у балансі в сумі, яка визначена за такими ВПА і ВПЗ на 31 грудня попереднього року.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Роботи оформляють на аркушах формату А4 (210 x 297 мм). Роботи виконують машинним (за допомогою комп'ютерної техніки) способом на одному боці аркуша білого паперу.

Роботи друкують через півтора інтервали. Текст роботи слід друкувати, додержуючись таких розмірів берегів: верхній –20, лівий – 30, нижній - 25,

правий - 15 мм.

Окремі слова, формули, знаки, які вписують у надрукований текст, мають бути чорного кольору; щільність вписаного тексту має максимально наближатись до щільності основного зображення.

Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбовуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або від руки. Виправлене має бути чорного кольору.

Скорочення слів і словосполучень у роботі допускається відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

Структурні елементи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ДЖЕРЕЛ» нумерують.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів звіту слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – 7-ме вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2006. – 832 с.
2. Бабіч В. В. Фінансовий облік: Навчальний посібник. – 2-ге вид. / В. В. Бабіч, С. В. Сагова. – К.: КНЕУ, 2007. – 288с.
3. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: Навчально-практичний посібник / Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна та ін. - К.: Центр учбової літератури, 2010. – 536 с.
4. Гордієнко Н.І. Фінансовий облік: Навч. посіб./ Н. І. Гордієнко. – Харків: ХНУМГ, 2013. – 288с.
5. Жолнер І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами. Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 368 с.
6. Коблянська О.І. Фінансовий облік: Навч. посіб. — 2-ге вид., випр. і доп. / Коблянська О. І. — К., 2007. — 471 с.
7. Лень В. С. Стандарти бухгалтерського обліку в Україні: Навчальний посібник - К.: Центр учбової літератури, 2011. — 608с.
8. Лучко М.Р. Фінансовий облік: Первинна документація та облікова реєстрація: Навч. посіб. / М. Р. Лучко, М. Я. Остап'юк, Й. Я. Даньків. — К., 2005. — 319 с.
9. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік: Підручник. - 3-тє вид., перероб. і доп. - Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2011. — 670 с.
10. Кондратюк Л.В. Фінансовий облік: Навчальний посібник./ Л.В.Кондратюк Каменець-Подільський ПП «Медобори - 2006», 2011. – 320с.
11. Орлова В.К. Фінансовий облік: Навчальний посібник. – 2-ге вид., доп. і переробл. / В.К.Орлова, М.С.Орлів,, С.В. Хома. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 510с.
12. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник (для студ. вищ. навч. закл.) / (М. Ф. Огійчук, В. Г. Шандурська, М. І. Беленкова та ін.); — К.: Алеута, 2009. — 332 с.
13. Скирпан О.П.Фінансовий облік: Навчальний посібник /О.П.Скирпан, М.С.Палюх. –Тернопіль. ТНЕУ, 2008 . — 407с.
14. Сук П.Л. Фінансовий облік: Навч. посіб. / Сук П. Л. — К., 2010. — 629 с.
15. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – 3-тє вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2008. — 926 с.

Додаткова література

1. Атамас П. Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки. 2-ге вид. Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 392 с.
2. Велш Глен А., Шорт Деніел Г. Основи фінансового обліку /Пер. з англ. О. Мініна, О. Ткача. — К.: Основи, 1997. — 943 с.
3. Винсент Дж. Лав. Как понимать и использовать финансовую отчетность (перевод с англ. с дополнениями). — М.: 1996. — 352 с.
4. Голов С. Ф., Костюченко В. М. Бухгалтерський облік за Міжнародними стандартами. — К.: Екаутінг, 2000. — 384 с.
5. Глен А., Велиш Шорт Основи фінансового обліку. Пер. з англ. К.: Основи, 1997. — 943с
6. Друрі К. Учет затрат методом стандарт-кост. Пер. з англ..М.:»Аудит,1998. — 224с.
7. Энтони Р., Рис Дж. Учет: ситуации и примеры: Пер. с англ. под ред. и с предисл. А. М. Петрачкова. — М.: Финансы и статистика, 1993. — 560 с.
8. Нидлз Б. Андерсон Х, Колдуелл Д. Принципи бухгалтерського обліку. М.: Финансы и статистика, 1997. — 495с.
9. Энтони Дж. Учет: ситуации и примеры. М.: Финансы и статистика, 1998. — 557с.
10. Чедвик Л. Основы финансового учета / Пер. с англ., под ред. В. А. Микрюкова. — М.,: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. — 252 с.

Інформаційні ресурси:

Цифровий репозиторій ХНАМГ: <http://eprints.ksame.kharkov.ua>

Бухгалтерия, еженедельник Главбух: www.glavbukh.ua

Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал:
www.dtk.com.ua/?lang=ukr

Все про бухгалтерський облік: www.vobu.com.ua

Журнал "БУХГАЛТЕР": bukhalter.factor.ua

Журнал «Время Бухгалтера»: www.v2b.ru

Журнал «Податки і бухгалтерський облік»: www.factor.ua

Журнал «Вісник податкової служби України»: www.visnuk.com.ua

Ділові новини LIGA: www.liga.net

Верховна Рада України: www.rad.gov.ua законодавство

Навчальне видання

Методичні вказівки до виконання розрахункового завдання з дисципліни
«Фінансовий облік-1» (для студентів 3 курсу заочної форми навчання напряму
підготовки 6.030509 “Облік і аудит”)

Укладачі: **ГОРДІЄНКО** Наталія Іванівна
ШКУРКО Ольга Вікторівна

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання Є. Г. Панова

План 2014, поз. 259М

Підп. до друку 24.06.2014
Друк на ризографі
Тираж 50 пр.

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 1,1
Зам. №

Виконавець і виготовлювач:

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rektorat@kname.adu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК 4705 від 28.03.2014 р.